

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 5 (1450) 1985 m. vasario 8 d.

Melbourne

XXX METAI

VASARIO 16 - TOJI

Senasis Įstatymas rašo, kad žydai, Mozės išvesti iš Egipto žemės, net 40 metų klajojo po Sinajaus dykumas iki išvydo savo Pažadėtąją Žemę. Mes irgi jau 40 metų kaip esame išeivijoje, bet niekada nenustojame vilties išvysti laisvą savo Tėvų Žemę ir sulaukti jai laisvės dieną.

Prieš 67 metus mūsų tėvai Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę. Po 120 metų caristinės Rusijos priespaudos, 1918 m. Vasario 16 d. Tautos Taryba paskelbė visam pasauliui atstatanti Lietuvos valstybę. Nepriklausomybės atstatymo paskelbimo diena mums tapo šventa ir neatšaukiama, galiojanti visiems laikams ir visoms kartoms.

Kaip Velykos ir Kalėdos yra šventos krikščioniškam pasauliui, taip Vasario 16-toji yra šventa diena lietuvių tautai Tėvynėje ir išeivijoje. Ją su pagarba ir prideramu iškilmingumu turime minėti ir jos reikšmės niekada nepamiršti iki Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Nepriklausomybės atstatymo paskelbimas, baigiantis Pirmajam pasauliniam karui ir vykstant griežtai kaizerinės Vokietijos okupacijai, buvo mūsų tėvų drąsus žygis. Dažnai mes klausiamo savęs ar šiandien atsirastų 20 drąsių vyrų, kurie, statydami į pavojų gyvybę ir laisvę, pasirašytų panašų laisvės Akta. Nežinau ar tokių atsirastų sotaus gyvenimo išlepintoje išeivijoje, bet tokių atsirastų šimtai pavergtoje Tėvynėje.

Jie surenka tūkstančius parašų ginant savo bažnyčias ir teisiamus kunigus. Jie nebijo padėti parašus reikalaujant tikėjimo laisvės, o gau singa pogrindžio spauda aiškiai parodo, kad tauta nėra atsakiusi nuo Vasario 16-tosios Akto ir atsiradus tinkamai progai vėl pareikštų savo tvirtą valią atstatyti Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Išeivijos lietuvių uždavinys yra ne lakstyti po okupanto mums rengiamus atsiųstų dainininkų koncertus ar pataikaujant jiems ieškoti privilegijų savo kelionėms į Vilnių, bet drąsiai ir atvirai kovoti dėl Lietuvos laisvės, skelbiant visam pasauliui apie okupanto kriminalinius nusikaltimus prieš lietuvių tautą ir visą žmoniją.

Kada valstybė yra pavojuje, visi jos piliečiai turi ginti savo krašto laisvę ir niekas negali būti atleistas nuo tos pareigos. Išeivijoje mūsų padėtis yra skirtinga. Čia mums niekas negali įsakyti, bet

Rašo Alb. Pocius

mes turime pajusti savo širdyse Tėvynės įsakymą ir sąžinės jausmas pasakys, ko Tėvynė iš mūsų reikalauja.

Nenusiminkime jeigu pasaulis nenori girdėti apie mūsų Tautos kančias. Negeresnė padėtis buvo ir mūsų tėvams prieš 67 metus. Niekas net nenorėjo girdėti apie Lietuvą ir niekas jiems nepadėjo, tačiau nenuleido rankų ir pasitikėdami Dievo valia kovojo ir laimėjo.

Šiandien istorija kartojasi. Pasaulio galiūnai prekiauja su vergų pirkliais ir nenori girdėti apie mūsų tautos kančias, tačiau mūsų tauta pasitikėdama tik savo jėgomis ir teisingumo prieš smurtą laimė-

jimu, skelbia pasauliui, kad ji nesiruošia mirti, bet reikalauja laisvo apsisprendimo teisės ir sovietų Rusijos imperijos dekolonizacijos.

Anais laikais su okupantu į kovą išėjo knygnešiai ir Vasario 16-tosios Akto signatarai. Dabartiniu metu į kovą išėjo naujųjų laikų disidentai ir sąžinės kaliniai, kurie, nebodami sovietinių teismų ir Sibiro tremties, drąsiai stoja į kovą prieš okupantą.

Tvirta mūsų tautos laikysena ir mums išeivijoje uždeda šventą pareigą padėti kovojančiai tautai ir nenustoti tikėjimo į Lietuvos prisikėlimą. Kas nesijungia į kovą dėl Lietuvos laisvės ir nori būti "neutralus", tas padeda okupantui

(Nukelta į 5 puslapį)

Vasario šešioliktos šventė

1918 m. Vasario 16 d. Lietuvos Taryba, remdamasi visuotine tautų apsisprendimo teise, paskelbė atstatanti nepriklausomą Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje.

Ši aktą Lietuvos Taryba paskelbė kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, laikydama principo, kad suverenumas priklauso lietuvių Tautai. Taryba nustatė, kad atstatytoji valstybė bus sutvarkyta demokratiniiais pagrindais, kas reiškia, kad ji bus paremta pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių gerbimu.

Tautos suverenumas ir pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės išplaukia iš žmogaus asmenybės prigimto orumo. Šioji žmogaus savybė, kaip skelbia Žmogaus Teisių Visuotinė Deklaracija, yra "laisvės, teisingumo ir taikos pasaulyje pagrindas".

Okupuodama Lietuvą, Sovietų Sąjunga paneigė lietuvių tautos suverenumą, o įvesdama sovietinę santvarką ir nepripažindama pagrindinių žmogaus teisių ir laisvės, ji pažeidė žmogaus asmenybės prigimtą orumą. Įjungusi Lietuvą į Sovietų Sąjungą, sovietinė valdžia ėmėsi naikinti lietuvių tautos tapatumą areštais, deportacijomis, tikinčiųjų persekiojimu, lietuviškų tradicijų naikinimu, rusinimu, ir kitais būdais.

Šiandien Lietuva veda žūtbūtinę kovą dėl savo išsilaikymo.

Vasario 16 d. proga, VLIKas pakartoja savo 1944 m. Vasario 16 d. deklaracijoje paskelbtą įsipareigojimą tęsti šią kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir žmogaus pagrindinių teisių bei laisvių įgyvendinimo, ir kviečia visus į ją įsijungti bei ją remti žodžiu, darbu ar auka.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

VASARIO 16 DIENOS ŠVENTEI

Siemet švenčiame Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 67-tąsias metines. Jau 41 kartą šią šventę apvaikščiame gyvendami išeivijoje.

Šios šventės proga kiekvienas mes turime susikaupti, pasvarstyti ir savyje giliai permąstyti:

1. Tautai, esančiai Tėvynėje, yra okupanto besąlyginiai užginta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės minėjimas. Todėl ši diena, dar gyva daugelio laisvos Lietuvos liudininkų širdyse, yra jų asmeniška ir privati šventė.

2. Lietuvoje auga jau kelinta naujoji karta, kuri Lietuvos nepriklausomybę žino tik iš istorijos knygų, pristatančių tą nepriklausomybę visai skirtingoje šviesoje. Todėl daugeliui jų ši diena yra tik dar viena diena metuose.

3. Tad lieka mums čia esantiems tęsti Vasario 16 d. šventimo tradiciją mūsų ir mūsų vaikų lietuviškosios dvasios išlaikymui ir Lietuvoje esančių brolių ir seserų vilties sustiprinimui.

Minėdami Vasario 16 d. šventę, prisiminkime jos prasmę, atnaujin-

Juozas Mikštas

PRARASTAI LIETUVAI

TĖVYNE MŪSŲ,
Tu žinai, kad mes,
bemindžiodami
svetimas žemes,
save likimo vėjam
patikėjom,
ir jaučiam, kad
nevaromi išėjom:
politikai, inžinieriai,
kareiviai ir artojai,
prie gimto krašto
sienos nesustoję . . .

TĖVYNE MŪSŲ,
mes Tave svetur
gana jau apraudoję,
liežuviais ir centu
tik už Tave kovoję,
vien stebimės, Tave aplankę,
ar nelančę,
kad vien tik mus
prie žemės laikas lenkia . . .

O Tu —
vis ištvėringa, išdidi,
gyvenimo kovoje
save randi.
Gi mes, save
svetur praradę,
jau kvailinam
gimtos šalies
nostalgijos baladę,
asimiliacijos vergijoj
lyg piktžolės prigiję.

1985 m. vasario 16 d.
išeivijoje

kime savyje viltį, ryžtą ir pastangas nenuleisti rankų, nepasiduoti, patiems neužmiršti ir visiems kitiems priminti, kad laisvė yra visiems vienodai reikalinga, visų vienoda teisė, visų vienoda pilnutinio gyvenimo sąlyga.

Kas darbu, kas parama, kas malda siekime Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo ir visomis savo jėgomis padėkime mūsų kovojančiai tautai, ypač tiems, kurie drįsta viešai išeiti prieš okupantą ir jo užmačias.

Vardan tos Lietuvos vienybė te-
žydi!

ALB Krašto Valdyba

Kaip Amerikoje atliekama lietuviškoji vaizdinė dokumentacija

Dokumentuojami svarbesni įvykiai, asmenys, renkamos fotografijos

Reikia tik pasidžiaugti, kad liuanistinės medžiagos rinkimas — kaupimas bei tvarkymas išsivijoje pastaruoju metu įeina į reikiamas vėžes. Didžiausi liuanistiniai turtais sukaupiti Amerikos lietuvių "Alkos" archyve, Putname, kur išsilytos pakankamai geros ir erdvios patalpos. Lietuviškas vertybes čia tvarko ir muziejų bei archyvų vada šiam reikalui sudaryta administracija, kurios visi nariai dirba be atlyginimo. Didelį darbą medžiagos atrinkimo ir tvarkymo darbe čia atlieka žinomas mūsų istorikas kun. Rapolas Krasauskas.

Kita svarbi šios rūšies institucija — 1981-1982 m. sąvartoje Čikagoje įkurtas Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, ligi šių metų pradžios apjungęs kelius archyvus bei rinkinius, sutelkęs 38.000 tomų biblioteką, žadanti be kultūrinių vertybių rinkimo puoselėti ir studijinį — tyrimo darbą.

Ligi šiol pas mus vyravo nuomonė, kad amerikiečių sukurtos ir jų išlaikomos mokslo institucijos (universitetai, bibliotekos) išsaugos mūsų kultūrinės vertybes. Lietuviai joms daug medžiagos davė, tačiau apsvylė, nes lietuviškos knygos ir kitos vertybės dažnai atvejais be atodairiškai išmetamos iš lentynų. Nurodomi atvejai, kad toki leidiniai kaip šimtametė "Aušra", iš ten atsiduria senų knygų parduotuvėse ir parduodami už centines kainas, arba visiškai išmetami. Taigi dabar jau einama šūkiu, kad "lietuviškas vertybes tik mes patys galėsime išsaugoti".

Čia mes norime atkreipti į vieną labai svarbią mūsų kultūrinę sritį, kuri mūsųose nesusilaukia reikiama dėmesio. Tai lietuviškos vaizdinės, iliustracinės medžiagos rinkimas, išsaugojimas, tvarkymas.

Ši sritis nėra kiek nėra menkesnės vertės kaip mūsų knygos, laikraščiai, žurnalai, dokumentai ir kita rašytoji medžiaga, nes vaizdinės priemonės dažnai daugiau pasako, kaip paprastas raštas.

Institucija, kuri vaizdines kultūrines vertybes renka ir jas tvarko jau yra — naujos kurti nebereikia. Tai Lietuvių foto archyvas (2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636), pradėjęs veikti 1966 m., vėliau inkorporuotas Illinois valstijos draugijų rejestruose kaip nepelno organizacija.

Foto archyvo tikslas yra rinkti vaizdinę medžiagą iš išsivijos lietuvių ir iš Lietuvos laikų gyvenimo. Archyvas renka negatyvus,

BRONIUS KVIKLYS
 Mūsų specialus bendradarbis
 Čikagoje

nuotraukas, filmus, skaidres, iliustruotus leidinius, kuriuose yra nuotraukų ir kt. Surinktieji dalykai kartotekuojami, kataloguojami, aprašomi, dokumentuojami. Jau yra sutelkta tūkstančiai šios rūšies eksponatų. Laukiama ir daugiau.

Didelį darbą foto archyvas atliko kurdamas dokumentines spalvotas filmas iš išsivijos lietuvių gyvenimo. Ligi šiol sukurta daugiau kaip 20 dokumentinių biografinių filmų su autentiškais įkalbėjimais bei paaiškinimais lietuvių kalba. Štai jų eilė: Jonas Aistis, P. Daužvardis, St. Dirmantas, M. Galdikienė, prel. Juras, A. Salys, J. Augustaitytė — Vaičiūnienė, S. Sužiedelis, M. Vaitkus, M. Krupavičius, J. Žilevičius, Ad. Galdikas, V. Sidzikauskas, L. Šimutis ir keletas kitų. Dauguma šių mūsų kultūrinių bei visuomenės veikėjų jau mirę, tačiau jų vaizdas ir žodis ateities kartoms išliks dokumentiniuose filmuose.

Neužmiršti ir didesnieji mūsų kultūriniai bei visuomeniniai įvykiai. Sukurti dokumentiniai filmai apie Los Angeles lietuvius ("Sala"), Simo Kudirkos sutikimas, Pensilvanijos lietuvių angliakasių ("Ten kur anglių kalnai styri"), Jaunimo Centro Čikagoje statyba, to paties centro veikla, Tautinė skautų stovykla, Jubiliejinis ateitininkų kongresas, Akademinės skautijos 50 m. sukaktuvinis filmas. Šios ar kitų institucijų nufilmuotos Tautinių šokių ir Dainų šventės. Yra ir daugiau dokumentinių filmų, su kurtų atskirų asmenų ar kitų organizacijų. Taigi daug padaryta, bet dar ne viskas.

Lietuviškose šeimose yra daug įdomių nuotraukų iš lietuvių gyvenimo ir darbų. Mūsų spaudos fotografai turi sukaupę daugybę kultūrinių negatyvų. Senajai kartai išmirstant, daug naudingos medžiagos dingsta ar gali dingti, nes senųjų išsivijos vaikai dažniausiai jos nevertina.

Yr ir didelių privačių nuotraukų rinkinių. Mūsų iškilusis fotografas Vytautas Augustinas, vienas iš lietuvių meniškų bei dokumentinės fotografijos pradininkų, šiuo metu gyvenęs Floridoje, yra labai sunkiomis karo meto aplinky-

bėmis, okupacijų metais, per Švediją, Vokietiją atsigabėjęs į JAV didžiulį foto negatyvų (vėliau iš jų pagamino geras nuotraukas) rinkinį iš nepriklausomos Lietuvos antrojo dešimtmečio gyvenimo. Čia yra jo nutraukti seni ir nauji pastatai, bažnyčios, mokyklos, įmonės, etnografiniai objektai, foto būdu užfiksuoti beveik visi svarbesnieji įvykiai laikinoje sostinėje. Yra šiek tiek nuotraukų ir iš lietuvių veiklos okupacijos metais.

Nors ne kuklu, bet "iš dainos žodžio neišmesti". Reikia paminėti ir save, šių eilučių autorių, kuris savo archyve yra sutelkęs tūkstančius nuotraukų, liečiančių Lietuvos istorijos įvykius, žmones; gausus lietuvių veikėjų bei kultūrinių portretinių nuotraukų rinkinys; keli tūkstančiai Lietuvos bažnyčių ir vietovių fotografijų. Yra, be abejo, žmonėse ir daugiau privačių didesnių ar mažesnių istorinės reikšmės nuotraukų telkinių. Labai svarbu, kad šie rinkiniai ar atskiros nuotraukos bei filmai būtų išsaugoti jų savininkų amžiui trumpėjant.

Baigiant šį rašinėlį reikia dar atkreipti dėmesį į mūsų fotografus ir tai pirmoje eilėje į spaudos fotografus. Tai padaryti mus paskatino neseniai įvykusi žymaus mūsų spaudos fotografo Petro Maletos staigi mirtis. Netaip seniai iš gyvųjų tarpo pasitraukė dar du labai žymūs mūsų spaudos fotografai: Vaclovas Noreika ir Antanas Gulbinskas. Yra ir daugiau mirusių, nors vis dar nestinga ir gyvųjų fotografų.

Spaudos fotografai, fotografuodami lietuviškus kultūrinius bei visuomeninius parengimus, o kartais ir privačius asmenis, atlieka labai didelį darbą. Spaudos fotografo darbas mūsųose praktiškai neatlyginamas, nes mūsų laikraščiai bei žurnalai neįstengia dėl finansinių sunkumų mokėti honorarų. Taigi pats fotografas turi tas išlaidas padengti, dažnai negaudamas nei reikiamo atlyginimo, nei prideramo respekto, o kartais netgi verčiamas nusipirkti į parengimą ar balių įėjimo bilietą.

Ir mūsų kultūrinės institucijos, skirdamos įvairias premijas, rodosi, niekada nėra išskelusių ir premijavusių lietuvių spaudos fotografo. O jie juk verti išskirtino dėmesio ir reikiamo įvertinimo, nebūtinai medžiaginio, nes savo darbą jie atlieka iš didelės meilės pamėgtai profesijai ir lietuviškam reikalui. Taigi LB Kultūros taryba, Lietuvių foto archyvas, ar Lietuvių žurnalistų sąjunga turėtų spaudos fotografų nepamiršti. Saugotini ir jų foto archyvai, nes tai yra labai svarbi medžiaga išsivijos istorijai, kuri yra lietuvių tautos istorijos dalis.

Ričardas Bačkis, Lietuvos konsulo Vašingtone Stasio Bačchio sūnus, Paryžiuje skaitė paskaitą Deinformacijos vaidmuo moderniam pasaulyje. Konferenciją rengė Tarpautinė Rezistencijos organizacija ir Europos Saugumo institutas.

Įvykiai

● **Canberra.** Ministeris pirminkas Mr. Hawke vasario 2 d. išvyko prekybinei ir politinei misijai į Briuselį, Vašingtoną, New Yorką ir Los Angeles. Svarbiausias susitikimas su Amerikos prezidentu Mr. Reagan. Naujosios Zelandijos socialistinei Darbo partijos valdžiai uždraudus Amerikos karo laivams įplaukti į savo uostus, išyra ANZUS — Australijos, N. Zelandijos ir Amerikos gynybos sutartis, kuri buvo 1951. IX. 1 pasirašyta San Francisco mieste. Queenslando premjeras Mr. Bjelke Petersen pareiškė, kad be tokios sutarties su Australija gali atsitikti tas pats, kas atsitiko su Afganistanu.

● **Australijoje** demonstracijos Verbu sekmadienį vėl ruošia "Atominio nusiginklavimo" grupės protestuoti prieš Federalinę valdžią, kad Amerikos neremtų MX raketų bandymui, dėl kurių galingumo Sovietinė Rusija neišdrįstų veržtis į naujus kraštus.

● **"The Weekend Australian"** II. 2-3 laidoje praneša, kad Etiopijos komunistų valdžia vėl pagrobė iš Vakarų Vokietijos 7.700 tonų siunčiamo maisto badaujančiams Eritrėjos negrams, kurie siekia atsiskirti nuo komunistinės Etiopijos valdžios.

● **Paryžius.** Prancūzijos katalikus suezino Jean Luc Godard susuktas begėdiškas filmas apie Švč. Marijos Nekaltą Prasidėjimą. Tą filmą Versalio savivaldybė sausio 23 uždraudė rodyti, bet Paryžiaus teismas sausio 28 d. panaikino draudimą. Europos Parlamento vicepirmininkas Jean Marie Le Pen to filmo autorių vadina "Ekranu chuliganu", kuris ir švenčiausius dalykus išjuokia. — Prancūzijos kultūrinė politika, vadovaujama socialistinės valdžios, kiek tik įstengia, daro didžiausią žalą tikintiesiems sunaikinti šeimos neišardomybę, religiją, — sako Paryžiaus teisėjas M. S. Juste.

● **Indijos** generalinis prokuroras pasiūlė valdžiai, kad iš Amerikos pareikalautų net \$ 186 milijonus atlyginti, kai iš Bhopal amerikiečių vadovaujamos įmonės rezervuaro išbėgo cianido dujos 1984. XII. 2 ir nuo jų mirė 2.500 žmonių ir stipriai apsinuodijo virš 200.000 kitų žmonių, žuvo apylinkių paukščiai ir gyvuliai.

● **Pekinas.** Amerikos ginkluotųjų pajėgų viršininkas generolas John W. Vessley sausio gale apilankė komunistų valdomą Kiniją ir nauja prekybos sutartimi Kinija gaus iš Amerikos moderniausių ginklų. "The Free China Journal" sausio 20 d. laidoje sako, kad Amerika daro didelę klaidą moderniai ginkluodama Kiniją, kuri tais pačiais Amerikos ginklais, kaip išalkęs tigras galės pasukti galvą ir pulti Ameriką.

● **Paryžius.** Prancūzijos naujasis povandeninis laivas baigiamas statyti ir balandžio mėnesį paleidžiamas į Atlanto vandenyną. Jis turi 16 raketų, kiekviena jų su 6 vandenilio bombomis, kurios gali sunaikinti pagrindinę sovietų pramonę ir didžiuosius Rusijos miestus.

● **Lenkijoje** Toruno mieste vyks tančiame teismo procese prieš kun. Popieluszko žudikus, vienas iš Vidaus reikalų ministerijos saugumo pareigūnų — kapitonas Pietrowski prisiėmė kaltę už kunigo nužudymą ir prisipažino, kad mirtinai sumušė pagrobtą kunigą ir vėliau jo kūną įmetė į vienos užtvankos vandenį. Vieno Romos dienraščio žiniomis, nužudytasis kun. Jarzy Popieluszko yra gimęs Lietuvoje, Vilniaus krašte prieš 37 metus.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

TAUTOS JEI DIDŽIOS, NEMIRŠTA KAIP ŽMONĖS

Mes nesusekame tų amžių, kada tautos gimė, bet jos vis dėlto kada nors gimė. Žinome tačiau mirusių tautų. Turėtume taip pat žinoti ir gimstančių tautų. Gal jų ir yra, bei žmogaus amžius per trumpas, kad sugautų tautos amžių.

Gimstančiom tautom galime pavadinti amerikonus, o gal taip pat ir australus. Kol kas nei vienu nei kitų tautomis nevadiname. Tautomis nevadiname nei šveicarų, nei belgų. Ir vieni ir kiti yra atskirų tautų mišinys. Ar ten gims kada nors atskira nauja tauta, dar persunku pasakyti.

Iš viso matome, kad tautos gimimo amžius yra ilgas ir net sunkiai susekamas.

Mirusias tautas lengviau susekti. Čia pat žinome mirusius prūsus. Ar prūsai buvo jau atskira tauta, ar lietuvių kiltis, dar taip pat sunku pasakyti. Latviai jau yra atskira tauta, tik lietuvių giminė. Tokie pat juk buvo ir prūsai. Žinome taip pat išmirusius jotvingius. Tai tik aisčių kilties giminės. Tas pat yra ir lotynų kiltyje. Kai kurios tautelės nuskendo Romos imperijoje. Tas pat įvyko graikų viešpatystėje, arabų ir semitų pasaulyje, ką ir Šventraštis nusako.

Čia klausimas, kaip bus su mūsų tauta, mirs ji ar ne? Prūsai išmirė, jotvingiai taip pat, o lietuviai kankinami jau antrą šimtą metų. Rusų caras kankino jau nuo 1795 m., 120 metų iki pirmo pasaulinio karo, bet lietuvis dar buvo gyvas ir po 100 metų, vėl buvo paskelbta nepriklausoma Lietuva. Tai Vasario 16-ta. Nedaug buvo to laisvo gyvenimo, tik 22 metai, bet tauta atsigavo, tauta sustiprėjo, tauta kaip paukštė gyveniman skrido. Naujas karas vėl tautą pritrėnkė, vėl žiauri nelaisvė, kruvinas persekiojimas, dalis išbėgus nuo kančios, tai mes, išblaškytieji plačiam pasaulyje. Jau 40 metų mes svetimame krašte. Žydus po 40 metų Babilonijos vergijos karalius Kyras paleido, o kas mus paleis? Vis kalame į galvą jaunajai kartai, laikykime gyvą tautą, kalbėkime lietuviškai, o tie juokias, o tie kvatojas angliškai. Ar tai ne mirtį pranašauja mūsų tautai?

Išivijoje mes mirštame, mirštame savo tautai. Tėvynėje tauta nemiršta. Persekiojimuos ji ištvėrė šimtus metų, ji ištvėrė dar kitus šimtus. Mes jau klumpame po 40 metų. Sveikinkim tuos, kurie jauni, bet kalba sava kalba, kurie mini Lietuvą, kaip savo žemę. Vasario 16-toji jiems yra šventė. Lietuvių tauta nemirs. Ji buvo didi, ji buvo galinga, ji ir vėl bus didi ir laisva. pv

SABOTAŽAS AR NELAIMĖ

Visi prisimename kai 1984 m. gruodžio 3 d. Indijoje Bhopal mieste įvyko didelė nelaimė, kur nuodingomis dujomis apsinuodijo tūkstančiai žmonių, kurių 2.500 mirė.

Tenai esantis amerikiečių pastatytas Carbito fabrikas gamino nuodingas dujas ne karui, bet žemės ūkiui reikalingas naikinti įvairiems pasėlių kenkėjams. Fabrike dirbo keletas tūkstančių darbininkų, gaudami geras algas, kadangi Indijoje yra nedaug industrijos, todėl darbininkai buvo savo darbu patenkinti ir amerikiečiai tame mieste turėjo gerą vardą ir daug simpatijų tarp vietos gyventojų.

Žinoma, visa tai labai nepatiko sovietų Rusijai ir Indijos komunistų partijai, kuri tame krašte yra labai gausinga. Indija dar tebeturi nebaigtų sąskaitų su Pakistanu dėl indų pagalbos Bangladesh respublikai jų nepriklausomybės kare ir dėl sienų "išlyginimo" Kašmyro kalnuose. Indijai nepatinka amerikiečių pagalba Pakistanui ir visa tai gerai išnaudoja savo propagandai sovietai ir jų draugai komunistai.

Indija taip pat turi vargo su Indijoje gyvenančiais skirtingos religijos sikhais, kurie sekdami pagal Irano Komeiny, nori nuo Indijos atsiskirti ir sukurti savo naują Khalistano valstybę. Londone jie turi sudarę savo egzilinę vyriausybę ir kursto Indijoje iki šiol ramiai gyvenusius sikhus neklaušyti valdžios.

Adelaidės vakarinis dienraštis

Valentinus Čižauskas - ALK Federacijos pirm. taria sveikinimo žodį ALB Krašto Tarybai pradėjus XIX sesiją Canberroje 1984. XII. 27.

Australijos Lietuvių Dienų atidarymo pamaldas baigus Canberroje šv. Patriko katedroje gruodžio 28 d. Iš kairės kun. Dr. P. Dauknyš, kun. J. Petraitis MIC, prel. P. Butkus MBE, Jo Ekscelencija Popiežiaus Nuncijus arkiv. Dr. Luigi Barbarito, prel. Dr. P. Jatulis, kun. Pr. Vaseris.

"The News" paskelbė, kad sikhų egzilinė vyriausybė turinti rimtų žinių, jog Bhopal mieste nelaimė įvyko ne iš savęs, bet buvo sovietų žvalgybos KGB agentų suorganizuota pakenkti amerikiečių prestižui ir sukurstyti vietinius gyventojus prieš Ameriką.

Dienraštis rašo, kad lapkričio 30 d. į Indijos sostinę New Delhi atvyko du KGB karininkai — Alexei Sherbakov ir Viktor Glezmov, kur jie susitiko su dviem kairiojo sparno Indijos veikėjais. Vienas iš jų priklauso Kongreso partijos kairiajam sparnui, o kitas buvo prokomunistinis unijų veikėjas. Sovietai į visokius nešvarius darbelius labai retai įjungia vietinius komunistus, bet pasinaudoja visokiais "socialistais". Abu šitie veikėjai buvo iš Madhyja Pradesh valstijos, kur yra Bhopal miestas.

Sabotažo veiksmus atliko kiti du prokomunistiniai nusiteikę indai, dirbą elektrikais, kurie fabrike išjungė aliarmo signalus ir sustabdė elektros srovę dujų šaldytuvams. Sakoma, kad ir jie patys nespėjo pabėgti ir nusinuodijo arba kiti agentai juos pribagė, kad kur nors neišplepėtų ir neišeitų aikštėn KGB nešvarus darbas.

Po Bhopal nelaimės abu rusų ka-

rininkai vėl išskrido atgal į Maskvą. Sakoma, kad sabotažo tikslas buvo sukelti gyventojų neapykantą prieš Ameriką ir sustiprinti palankumą sovietinei Rusijai.

Šiandien Amerika yra vienintelis kraštas, kuris yra pajėgus pasipriešinti komunizmo agresijai, to dėl mums yra suprantamos Kremliaus diktatorių pastangos visur kenkti laisvę mylinčiai Amerikai ir niekinti jos prezidentą Reagan, kuris nesibijo diktatorių pavadinimą jį tikru vardu.

Kaip pavyzdį galime paimti Filipinus, kur nepaprastai didelė propaganda yra nukreipta prieš prezidentą Marcos. Opozicijos partijos šaukia, kad jos nori atstatyti demokratiją, bet prieš dvi savaites paskelbtame savo manifeste rašo, kad jos turi tik du uždavinius: le galizuoti komunistų partiją ir išvaryti iš Filipinų amerikiečių bazes, kad iš jų Amerikos laivynas netrukdytų sovietams įsigalėti Ramiajame vandenyne ir užvaldyti Pacifiko salas.

Mes, politiniai išeiviai, visada turime būti atsargūs su okupanto propaganda ir turime suprasti, kad niekas savaime neatsitinka nei pasaulinėje politikoje, nei mūsų bendruomenėje, bet visur kyšo nešvari KGB agentų ranka.

Alb. Pocius

GYNĖ RELIGIJĄ - AYSIDÜRĖ SIBIRE

Vakarų pasiekusiomis žiniomis, sovietų įkalintas stačiatikių kunigas Gleb Jakunin, iš Permės priverčiamųjų darbų lagerio, kur išbuvo penkerius metus, dabar yra perkeltas į Irnišham vietovę Sibire. Apie tai jis pats pranešė telegrama savo artimiesiems. Paryžiuje leidžiamas stačiatikių informacijų biuletenis, pranešdamas žinią, primena, kad kun. Jakunin yra vienas iš steigėjų rusų komiteto tikinčiųjų teisėm Sovietų Sąjungoje ginti. Jakunin buvo suimtas ir nuteistas 1979 metais, tuo pretekstu, kad apšmeižęs sovietų valstybę. Jis laiškais kreipėsi į Maskvos stačiatikių patriarchą, Ekumeninę Bažnyčių Tarybą Ženevoje, į sovietų vyriausybę ir į Popiežių, atkreipdamas dėmesį į sovietų vykdomus krikščionių persekiojimus ir prašydamas imtis priemonių, kad persekiojimai būtų nutraukti. Dėl atsisakymo viešai pri-

sipažinti kaltu, kunigui Jakunin Permės lageryje buvo pritaikytos labai griežtos kalnimo sąlygos. Septynis mėnesius jis buvo laikomas izoliatoriuje, pusiau sumažinant maisto davinį. Griežto režimo sąlygos jam buvo atšauktos britų užsienio reikalų ministro intervencijos dėka. LRTV

LATROBE VALLEY

Vasario 16 d., šeštadienį, 1 val. p.p. S. A. Sabrinų ūkyje Tambo Rd. Moe mieste, ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas. Paskaitą skaitys svečias iš Melbourne Andrius Vaitiekūnas - Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos išdininkas ir kultūriniam reikalams.

Visi iš arti ir toli maloniai kviečiami minėjime dalyvauti.

Seniūnė

MELBOURNAS

MENO PARODA

Melbourno Katalikių Moterų Draugija ruošia individualią menininkės Irenos Jokubauskienės paveikslų parodą, kuri įvyks vasario 17 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų Lietuvių Namuose. Ši mūsų menininkė yra gerai žinoma ne tik Melbourne, bet ir kitur. Su dideliu pasisekimu jau yra turėjusi ne vieną paveikslų parodą.

Kviečiame visus aplankyti šią parodą, kur turėsite progos ne tik pasigrožėti menu, bet ir prieinama kaina įsigyti paveikslų.

Paroda bus atidaryta prieš minėjimą ir po minėjimo.

Pabaltiečių taikos ir laisvės ryžto žygis

Kvieslys į 1985 m. pabaltiečių Taikos ir Laisvės ryžto žygį Skandinavijoje, liepos 22 - rugpjūčio 2.

(Tęsinys)

DALYVAVIMO SĄLYGOS

Pabaltiečių Taikos ir Laisvės Ryžto Žygio dalyviai dalyvauja visuose įvykiuose pasirinktinai ir grynai savo atsakomybe. Spėjamos dalyvio išlaidos visiems įvykiams (įskaitant kelionę iš Šiaurės Amerikos) sieks \$ 1.200 - 1.500. Įvykių ruošėjai stengsis sudaryti sąlygas papigintoms kelionių, viešbučių ir maisto kainoms. Šioms sąlygoms parūpinti yra būtina ankstyva registracija.

"Taikos ir Laisvės" išvykai Baltijos jūra (1985. VII. 25 - VII. 29/30) yra samdomas turistinis laivas, kuris talpina 380 keleivių. Lietuviams yra rezervuota 100 vietų iki 1985 m. balandžio 30 d., kurios bus skiriamos rankpinigių įmokėjimo eilės tvarka. Rankpinigiai bus gražinti tik datų pakeitimo atveju. "T ir L" išvykos kaina dengia dalyvavimą Kopenhagoje, kelionę iš Kopenhagos į Stokholmą liepos 26 d., aprūpinimą laive nuo VII. 26 vakaro iki VII. 29 vidudienio, transportą į laivą ir iš laivo. Kainos yra \$ 300 (po keturis kajutėje), \$ 350 ir \$ 400 - II ir I klasei.

Registraciją su \$ 50 rankpinigių prašome siųsti žemiau nurodytais adresais, drauge nurodant pageidaujamas dalyvavimo - įvykių datas. Užsiregistravusiems bus siunčiamos papildomos informacijos, programų papildymai ir kt. žinios tiesiai iš Švedijos ir iš JAV. Pilnas "T ir L" išvykos mokestis privalo būti įmokėtas balandžio 30 d.

Visos nurodytos kainos yra JAV doleriais.

LIETUVIŲ REGISTRACIJA

Registraciją "T ir L" išvykai ir visiems kitiems įvykiams priima:

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (ELTA) 1611 Connecticut Ave. NW, Suite 2, Washington, DC 20009. Tel. 202 667 1980.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, c/o G. Grušas 5559 Modena Place, Agoura, CA 91301.

Čekius "T ir L" išvykai prašome rašyti "Baltic Peace and Freedom Cruise" vardu.

Kituose kraštuose registraciją priims VLIKo Tautos Fondo atstovai.

PABALTIEČIŲ TAIKOS IR LAISVĖS RYŽTO ŽYGIO DALYVIO REGISTRACIJOS - AUKOTOJO LAPAS

(Nereikalingą išbraukti)

A. Siunčiu 1985 m. "T ir L" išvykos Baltijos jūra registraciją su US \$ 50 rankpinigių. Pilną mokestį US \$ 300 - \$ 350 - \$ 400 sumokėsiu iki 1985 m. balandžio 30 d.

B. Ruošius dalyvauti sekančiuose įvykiuose:

1985. VII. 22-25 Europos lietuvių jaunimo sąskrydyje Kopenhagoje, Danijoje. 1985. VII. 23-25 Sovietų Sąjungos teisme Kopenhagoje, Danijoje. 1985. VII. 25-29/30 "T ir L" išvykoje Baltijos jūra iš Kopenhagos į Stokholmą. 1985. VII. 30 - VIII. 2 Pabaltiečių jaunimo kultūriniam sąskrydyje Stokholme.

C. Siunčiu auką Pabaltiečių Taikos ir Laisvės Ryžto Žygiui vykdyti sumoje. Sinčiu auką (specialiam tikslui sumoje.

Čekius prašome rašyti Lithuanian National Foundation, Inc. vardu PO Box 21073, Woodhaven, NY. 11421, USA.

D. (Pilnas vardas, pavardė) (pilietybė).

(Pilnas adresas, nr., gatvė, butas) (telefonas)

(Miestas, valstija, pašto zona - ZIP, valstybė)

E. Nurodytuose įvykiuose dalyvausiu savo atsakomybe ir nereikšiu jokių pretenzijų rengėjams virš jų pažadėtų sąlygų išpildymo.

(data)

(pilnas parašas)

POPIEŽIUS APIE KULTŪRĄ

Bažnyčia gerbia visas kultūras ir nė vienai jų nesiekia primesti savąjį tikėjimą į Jėzų Kristų, bet ji kviečia visus geros valios žmones kurti ir ugdyti pasaulyje tikrąją meilės civilizaciją, besiremiančią Evangelijos vertybėmis, tai yra broliškumu, teisingumu ir pagarba žmogaus orumui. Tai pažymėjo popiežius Jonas Paulius II, priimdamas Popiežiškosios Tarybos kultūros reikalams valdybos narius.

Valdybą sudaro 14 žymių kultūros veikėjų iš įvairių kraštų keturiuose pasaulio kontinentuose. Juos Popiežius pasveikino kaip katalikiškosios kultūros liudytojus šiuolaikiniame pasaulyje, primindamas Bažnyčios jiem pavestą misiją - gilintis į dabartinių kultūrų apraiškas, susipažinti su jų problemomis. Jų patyrimo vaisiai padeda Bažnyčiai nustatyti savo veiklos gaires kultūrų evangelizacijoje.

Bažnyčia jaučia pareigą sukrikščioninti kultūras, tokiu būdu, kad jos atspindėtų Kristaus Evangelijos dvasią.

LRTV

LRTV

IŠ SUOMIJOS PAS

POPIEŽIŲ

Popiežių Joną Paulių II Vatikane drauge aplankė Suomijos trijų religinių bendruomenių vadovai: liuteronų Bažnyčios arkiv. Vikstrom, stačiatikių Bažnyčios arkiv. Paavali ir Helsinkio katalikų Bažnyčios arkiv. Verschuren. Didžioji dauguma Suomijos gyventojų, 95 procentai, priklauso liuteronų Bažnyčiai. Stačiatikių Bažnyčiai priklauso 57.000 suomių, gyvenančių daugiausia Karelijoje. Katalikų bendruomenė Suomijoje yra pati mažiausia krikščionių bendruomenė: jai priklauso tiksliai 3.300 tikinčiųjų.

Visų trijų krikščioniškų bendruomenių vyriausių vadovų bendras vizitas Vatikane yra ženklas, kad ir liuteronų bei stačiatikių tarpe Suomijoje popiežius Jonas Paulius II yra laimėjęs didelį pasitikėjimą. Liuteronų, stačiatikių ir katalikų arkivyskupai iš Suomijos atvyko į Romą dalyvauti Suomijos globėjo šv. Henriko altoriaus Santa Maria sopra Minerva bazilikoje pašventinimo iškilnėse. Altorius bus šventinamas bendros ekumeninės liturgijos metu, dalyvaujant iš Suomijos atvykusiems maldininkams.

Priimdamas specialioje audienčioje trijų Suomijos krikščioniškų bendruomenių arkivyskupus, popiežius Jonas Paulius II išreiškė įsitikinimą, kad malda turi remtis visos nuoširdžios krikščionių vienybės pastangos. Visi trys svečiai privačiame pokalbyje su Šventuoju Tėvu linkėjo, kad tarpusavio pagarbos, lygybės ir brolybės dvasioje dialogas krikščionių tarpe atneštų gausių vaisių.

KAS GALI ŽMOGŲ PAKEISTI

Rašo Dr. A. Mauragis

Klausimas visais amžiais buvo ir tebėra aktualus. Bet prieš atsakydami į klausimą, pirmiausiai patys paklauskime - o kodėl reikalinga žmogų pakeisti, kas bloga yra su žmogumi? Čia stovime prieš labai didelę problemą ir į klausimą vargiai ar pajėgtume atsakyti, bet suprasti bus nesunku, jeigu į tą klausimą atsakysime netiesioginiai, o tik arčiau pažiūrėsime į pačią realybę ir pamatysime, kas joje vyksta.

Žmogus pradėjo civilizuotis pačių instinktų verčiamas ir taip eidamas per amžius sukūrė labai žiaurią gyvenimo sistemą, kuri yra pagrįsta egoizmu. Žmogus nedaug kuo skyrėsi nuo plėšraus žvėries, suprantama, kad jam pirmiausiai rūpėjo jo paties egzistencija ir savanaudiškumas, ant šitų pagrindų jis ir sukūrė savo papročius, savo moralę ir savo teisę. Iš to kilo karai, žiaurūs kerštai, vergija, išnaudojimas silpnesnių, ir taip pamažu kūrėsi civilizacija, pilna kančios, vargų, neteisybės. Pagaliau amžių tekmeje žmogus subrendo savo intelektu ir pamatė, kad toks gyvenimas yra blogas, kad galima būtų jį kitaip tvarkyti, tik reikia daugiau proto, daugiau idealizmo, daugiau meilės, mažiau egoizmo, mažiau neapykantos, mažiau keršto ir gyvenimas būtų geresnis, o pasaulis šviesesnis. Tą žmonija jau seniai žino, bet kaip iš tos padėties išėiti, iki šiol kelio neranda.

Žmogų pakeisti gali tik idėja, jeigu žmogus ja žavisi, jei jis jos siekia ir žino, kad ją pasiekti reikia būti pačiam tobulesniam: daugiau mokėti, daugiau žinoti, tvirtesnius raumenis turėti ir t.t., tai jis pasirūpina ir

savo valia gali tapti aukštesnės kokybės žmogumi. Taip krikščionybė nori pakeisti žmogų ir pasaulį į geresnį, tobulesnį, teisingesnį, ji tai įtaigoja per Dievo ir žmogaus meilę, teikdama vilties, kad geras Dievas geram žmogui gausiai atlygins po mirties. Žmogus to amžino gyvenimo, amžinos laimės siekdamas tobulina save ir gerina pasaulį. Tokiu būdu siekiama pažangos ir mažinama blogis, nes blogis yra stoka pažangos. Faktas nepaneigiamas, kad krikščioniškos tautos yra kultūringiausios pasaulyje, toli prasiveržusios pro visas kitas savo mokslu, humanizmu, savo dvasine dinamika.

Deja, to neužtenka, žmonija laukia greitesnio pasikeitimo. Kančios, skurdas, neteisybė, nusikaltimai, karai nemažėja, žmonija tebestovi prieš didelę katastrofą, prieš didelę dvasinę tuštumą, kurios užpildyti nebeturi kuo. Bažnyčia padarė daug, bet ne visą ką galėjo ir turėjo padaryti, kodėl taip atsitiko, ne mūsų reikalas čia gvildinti, mes pasitenkinsime faktu, kad pakeitimo pasaulio idėja atgimė iš naujo ir ne iš Bažnyčios, o iš ja nusivylusių sluoksnių, taip vadinamų socialistų.

Prancūzų Didžiosios revoliucijos metu iškilo daug naujų idėjų, daug projektų, kaip pakeisti pasaulio santvarką, jiems nerūpėjo pakeitimas žmogaus, o tik pasaulio, nes manė, kad nuo geros ir teisingos pasaulio santvarkos priklausys ir žmogaus gerumas, teisingumas ir kilnumas. Pirmasis socialistų judėjimas prasidėjo su Saint - Simon (1760—1825) ir jo vienminčių draugų būrelio veikla: A. Comte, I. Haelevy, Ch. Fourier ir kt.,

kurie istorijoje pasiliko žinomi kaip socialistai utopistai. Jų mintys yra gilios, kilnios ir įdomios, jie remdamiesi moralės ir brolybės principais norėjo pašalinti socialinės santvarkos blogybes - nuosavybės piktinaudojimą, socialinės nelygybes ir kt., tikėjosi to pasiekti dorovės ir moralės bei humanizmo aukštu supratimu su religijos pagalba, kuri turėtų būti proto vadovaujama. Jie išjudino socialinio klausimo reikalą, kurį mokslininkai apdirbo K. Marksas savo veikalė Kapitalas. Marksas radikaliai stojo ginti vargdienių proletarų teises išeidamas su Komunistų manifestu (1848), kuriame šaukiama į revoliucinę klasių kovą, sugriauti seną pasaulį ir pastatyti naują. Marksui visų pirma rūpėjo sugriauti socialines klases, išlyginti žmonijos gyvenimą, be išnaudojimo kitų. Šitą nelengvą darbą galėjo atlikti darbininkų revoliucijos, religija buvo paskelbta opiumu, migdančiu darbininkų sąmonę. Prasidėjo kova su senu pasauliu ir Bažnyčia. Kuo tas viskas baigėsi mums gerai žinoma, todėl apie tai nekalbėsime.

Įvyko, kas turėjo įvykti, 1917 m. Rusija pateko į komunistų proletarų rankas. Pagal Markso programą reikėjo sunaikinti seną pasaulį ir prasidėjo naikinimas: sunaikino klases ir turtą, istoriją ir mokslą, liko tik badas, ligos ir negirdėtas skurdas, patys degdami neapykanta nejautė niekam gailestingumo. Kažinkaip tas viskas būtų užsibaigę, jei Vakarai nebūtų atėję į pagalbą. Nors Vakarų pasaulis skeptiškai žiūrėjo į tą naują eksperimentą, tačiau siuntė ir tebesiunčia visokeriopą pagalbą, lyg norėdami toliau nustumti tą didelę katastrofą, mokslininkai ta-

Tyrinėjimo įstaiga - OSI

Prie Teisingumo departamento Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikia Speciali tyrinėjimo įstaiga (OSI), kuri ieško II pasaulinio karo nusikaltėlių, emigravusių į Ameriką iš Rytų Europos kraštų. Pastaruoju metu sovietinis saugumas KGB deda daug pastangų suklaudinti šią įstaigą, pateikdamas jai suklastotą kaltinamąją medžiagą prieš kai kuriuos Rytų Europos kraštų emigrantus. Tokių, sovietų suklastotais dokumentais apkaltintų, asmenų tarpe yra ir lietuvių. Dėl to pagrindinių laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų vadovai - Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. Dr. Kazys Bobelis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Vytautas Kamantas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blinstrupas ir Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pirm. Dr. Antanas Butkus - specialiu pareiškimu kreipiasi į lietuvių išeiviją, ragindami masiniai rašyti protesto laiškus Amerikos vyriausybei ir Kongresui. Visi vieningai turime protestuoti prieš sovietų pastangas

morališkai suniekinti Rytų Europos kraštų emigrantus, primetant jiems suklastotais dokumentais pagrįstus tariamus nusikaltimus.

Tokių tariamų dokumentų pagalba sovietai nori suklastoti visą II Pasaulinio karo istoriją, mėginami nuslėpti pačios Sovietų Sąjungos padarytus nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus, - rašo pareiškimе pagrindinių lietuviškų organizacijų vadovai. Visa sovietų siūloma dokumentacija turi būti griežtai atmesta, nes sovietai neleidžia jos patikrinti visuose kultūringuose kraštuose priimta teisi-ne tvarka.

Atsiliepdamas į šį raginimą, lietuvių jaunimas iš Čikagos jau išsiuntė daugiau negu tūkstantį telegramų ir laiškų Valstybės sekretoriui Schultzui. Laiškuose primenama, kad Amerika nėra pripažinusi Pabaltijo valstybių okupacijos. Dėl to bet koks Amerikos teismo įstaigų bendradarbiavimas su sovietų įstaigomis, kaltinant pabaltiečius, būtų nieku nepateisinamas.

LRTV

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

po šnipais, o universitetai komunistinės idėjos propagatoriai, laukdami išsvajotos ir išreklamuotos pasaulio permainos, kur visiems bus gera gyventi. Bet kuo toliau, tuo reikalingai sunkėja ir komplikuojasi, nes išaiškėjo, kad pagerėjimo nėra ir būti negali.

Komunistinė sistema ėmė griūti, kai susidūrė su žmogaus pasikeitimo reikalu, nepakeis pasaulio nepakeitęs žmogaus. Proletarų tarpe idealistų revoliucijai kelti netrūko, bet vos toks idealistas atsisėda į valdžios kėdę, pasijunta ponu esąs ir pareikalauja sau priklausomos dalies, neatsižvelgdamas į kitų sunkią padėtį. Tokių idealistų revoliucionierių Stalinui teko daug sušaudyti už nukrypimą nuo linijos, tai reiškia, nuo partijos ir nuo idealų. Bet visų sušaudyti negalėjo ir prireikė grįžti į seną tvarką: sukurti naujas klases, naujas privilegijas, naujus ordenus, naujas uniformas, paaukštintiems tiems, kurie partiją palaikė besąlygiu palkusnumu. Apie idealizmą nebetenka kalbėti, komunistinė valdžia nebeišlaikytų nė vienos dienos be diktatūros ir teroro, tai parodė ilgų metų praktika ne tik Rusijoje, bet visur, kur tik komunistinė valdžia įsigalėjo. Komunisto ideologai galvojo lengvai perauklėti savo piliečius ir išauginti naują žmogų - homo sovieticus. Komunistų sistemoje žmogus turi tapti idealistu, turi pasikeisti ir mylėti partiją ir Didįjį brolių. Partija anksti ėmėsi to darbo per mokyklas, spaudą, bet ypač per CK, GPU, NKVD ir dabar KGB, tai vardai, kuriuos laikas nuo laiko reikėjo pakeisti, nes su laiku jie pasidarė tokie nepatogūs, kad žmonės, išgirdę jų vardą, išsigąsta kaip nuo maro ligos. Kaip

tas perauklėjimas žmonių atliekamas labai tiksliai yra pavaizdavęs George Orwell savo romane 1984. (Šią knygą patarčiau kiekvienam perskaityti). Žmogus tol kankinamas, kol tampa dvasios invalidu - robotu ir gali mylėti savo budelį.

Čia yra didelė komunizmo problema ir kartutragedija. Kaip matėme, komunizmui netrūksta idealistų revoliuciniam darbui, nes jis tiki į geresnę žmonijos ateitį, bet pats tos geresnės ateities negali sukurti, todėl, kad negali perauklėti žmogaus. O perauklėti negali todėl, kad komunizmas neturi ką galėtų pasiūlyti žmogui daugiau kaip geresnę duoną. Žmogus yra dinamiškas, kol jis jos siekia, bet kai pasiekia, kas tada su tuo žmogumi atsitiks? Jis taps kontrarevoliucionierius: jis pareikalauja laisvės, demokratijos, lygių teisių, taigi grįžimo į seną pasaulį. Be fizinės laisvės žmogus yra kalinys, be dvasinės laisvės žmogus yra gyvulys. Taigi komunizmas kaip taisyklė gali išsilaikyti valdžioje tik laikydamas tautą alkaną, baimėje, kad priešai jos neužpultų ir nesunaikintų, todėl ruošti nuolatiniam karui yra būtina, užsidaryti geležine siena būtina, nes pilnas pasaulis šnipų, kenkėjų, reikia visako bijoti. Ant tos nuolatinės baimės ir alkio komunizmas sukūrė savo egzistencijai pagrindus. Kaip jis ilgai išsilaikys sunku pasakyti, nes Sovietų Sąjungoje viešpatauja ne Markso komunizmas, o kažkokia jo kariatūra, iškamša ir gėda žmonijos.

Turime suprasti, kad situacija, kurioje pasaulis atsidūrė yra tragiška visai žmonijai. Krikščionybė yra vienintelė dvasinė jėga, kuri galėtų keisti žmogų ir pasaulį, bet gy-

Vasario 16 - toji

(Atkelta iš 1 puslapio)

ir sunkiai nusikalsta prieš savo tautą ir valstybę.

Visus savo darbus ir veiklą mes turime bazuoti kiek jie naudingi mūsų tautai ir laisvos Lietuvos atstatymui. Tos bendruomenės, kur kovos tikslas už Lietuvos laisvę buvo nustumtas į antraeilę vietą, užleidžiant pirmenybę okupanto peršamai "kultūrai", jos visos sunyko, o jaunimas nutautėjo. Nenuostabu todėl, kad ten, kur bendruomenės vadovai ir pati bendruomenės visuma žinojo teisingus uždavinius savo tautai, jos visos išliko tvirtos ir jų jaunimas eina kartu su savo bendruomene.

Kiekvienas darbas, kuris praranda savo kovos tikslą, netenka prasmės, o norėdami išlaikyti jaunimą lietuviškos bendruomenės eilėse, mes turime turėti aiškų tikslą ir niekada nepamiršti, kodėl mes turėjome pasitraukti iš Tėvynės. Jaunimas nebijo kovos ir nemėgsta tuštumos, o darbas be tikslo yra jaunimui nepriimtina tuštuma.

Šiandien materialistiniame pasaulyje nėra populiari kovoti už pavergtųjų tautų laisvę, teisingumą ir gerį. Net Dievo Sūnus, kuris prieš 2.000 metų skelbė meilės įstatymą, buvo nesuprastas, paniekintas ir prikaltas prie kryžiaus. Prie teismo rūmų minia šaukė "Prie kyžiaus Jį", o Pilotui abejojant išmainė ant plėšiko Barabo.

Dabartiniais laikais prie kryžiaus kalamos ištisos tautos, o pasaulio valdovai, kad mes netrukdytume jiems prekybos, mielai mus išmainytų ant Barabo. Nenusiminkime. Visada galutinėje išvadoje laimi tie, kurie kovoja už tiesą, gerį ir laisvę. Laimėsime ir mes, nes po kančios ateina šviesus prisikėlimo rytas. Ateis prisikėlimo rytas ir

mūsų tautai, jeigu mes būsime ištikimi Vasario 16-tos dienos Aktui ir niekada nenusilenksime okupantui.

Jeigu mes tikime į Kristaus prisikėlimą, tai turime tikėti, kad Dievas leis sulaukti ir lietuvių tautai šviesaus prisikėlimo ryto, jeigu mes būsime to verti.

REAGAN APIE ATOMINIUS GINKLUS

Amerikiečių ir sovietų derybų galutinis tikslas turi būti, kad nuo žemės paviršiaus išnyktų branduolinių ginklai. Gana branduolinių ginklų, gana teroru pagrįstos pušiausvyros, pažymėjo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Reagan spaudos konferencijoje komentuodamas valstybės sekretoriaus Schultz ir sovietų ministro Gromyko pokalbius Ženevoje.

Derybose su sovietais, kalbėjo prezidentas, amerikiečiai yra užsibrėžę plačiausius tikslus. Pasaulį reikia išlaisvinti nuo Hirošimos pasikartojimo baimės.

Prezidentas, betgi, pastebėjo, kad derybų atnaujinimas su Maskva nesutrukdys amerikiečius tęsti pradėtus tyrimus priešraketinės gynybos sistemos sukūrimui kosmose. Sovietai buvo pareikalavę, kad mes tuos tyrimus laikinai sustabdytume, bet mes su tuo nesutikome. Tyrimai bus tęsiami, kalbėjo prezidentas, pridurdamas, kad tikrai, kai bus sukurta priešraketinės gynybos sistema, ji taps derybų objektu. Priešraketinės gynybos sistema, pareiškė prezidentas, nėra kuriama žmonėms naikinti, bet branduoliniam ginklam sunaikinti. Taigi, ši sistema tegali tikrai partarnauti taikos apsaugojimui.

venimo dulkių apnešta, nebepajėgia to savo pašaukimo atlikti artimo meilės šviesoje, komunizmas iš viso neturi kuo ir kaip galėtų pakeisti žmogaus, bet jis tvirtai organizuoja militarinę jėgą pasauliui pakeisti. Šiandien Sovietų Sąjunga nebe eksperimentas, bet grėsmė pasaulio taikai ir egzistencijai. Sovietai yra priversti pačios ideologijos, pačios jų sukurtos realybės, kovoti iki pasaulio pakeitimo ir galutinės pergalės, dėl to jie ginkluojasi ir niekada nesustos ginklavęsi. Vakarų pasaulis ginasi ir taip pat ginkluojasi. Tuo būdu susidarė neišvengiamas lenktyniavimas apsiginklavime, tai fazė, kurioje sustoti nebėra kaip, sustojimas būtų pralaimėjimas. Ką tas reiškia? Tai reiškia, kad visas pasaulis atsidūrė karo grėsmėje ir, kad visa potencialinė, dvasinė ir medžiaginė jėga kaupiama karui. Taikos konferencijos ir jų pasisiekimai ar ne, gali tik laiką nuleisti, bet ne grėsmės išvengti. Karas prasidės tada, kada Sovietai pasijus ant bedugnės kranto atsidūrę, arba, kada jie turės aišką persvarą jį laimėti. Yra teorijų, kurios pranašauja Sovietams greitą galą ir tuo pačiu pergalę seno pasaulio, senos sistemos. Toji pergalė būtų daug greitesnė, jei senasis pasaulis ieškotų būdų, kaip pakeisti egoistinę, kapitalistinę turtų koncentraciją į humanistinę, idealistinę turtų išlyginimą, paremtą žmogaus žmogui meile, o tai būtų galima atsiekti grįžtant į pilnutinį religinį gyvenimą - į artimo ir į Dievo meilę. Bet kas ir kaip atnaujins religinį gyvenimą, tai čia jau kitas klausimas, tuo tarpu mūsų pastatytas klausimas - kas gali žmogų pakeisti, pasilieka atviras, neatsakytas.

A. A. Povilas Protas

1985 m. sausio 21 d. Sydnėje, Kogarah, St. George ligoninėje mirė Povilas Protas. Tai taurus, Lietuvą mylintis, visiem sydnėjiskiam gerai pažįstamas visuomenininkas, dainininkas, mokytojas, karys ir skautas.

Jis gimė 1909 metais birželio 22 d. Plungėje. Pradžios mokyklą baigęs tęsė mokslą Šiaulių gimnazijoje, vėliau Aušros gimnazijoje Kaune, kur jam buvo suteiktas brandos atestatas. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete Teisės fakultete Ekonomijos skyriuje. 1933 m. baigė Karo Mokyklą ir tęsė karinę tarnybą Auto Rinktinėje - Rinktinės vado pavaduotojo pareigose. 1941 m. pradėjo darbą Utenos Kooperatyve vyriausiuoju buhalteriu ir dirbo iki įstojo į Vietinę Rinktinę.

Vokiečių okupacijos metu Povilas Protas dirbo pogrindyje - Kęstučio organizacijoje, rikiuotės skyriaus vadovybėje. 1944 m. jis įstojo į Vietinę Rinktinę Utenos kuopoje ir vadovavo II-jam būriui. Žygyje į Ašmeną - Graužiškes buvo dviejų kuopų užpakalinės apsaugos vadas. Su partizanis kautynės vyko apie 6 valandas. Buvo daug nukautų ir sužeistų. Leitenantas Protas buvo sunkiai sužeistas. Iš karo lauko sėkmingai išvežtas ir patalpintas ligoninėje Vilniuje. Jis nepateko vokiečių areštan, nes buvo ligoninėje, todėl nebuvo išvežtas į Vokietiją, kaip kiti karininkai.

Kiek pasveikęs grįžo pas savo žmoną Ceciliją ir vaikus - Kęstutį ir Birutę, su kuriais frontui artinantis pasitraukė į Vokietiją.

Karui pasibaigus velionis su šeima atsidūrė Seedorfo stovykloje, anglų zonoje. Ten lietuvių gimnazijoje dėstė istoriją, visuomenės mokslą ir matematiką. Taip pat mokytojavo pienininkystės mokykloje ir mokytojų kursuose.

1949 metais su šeima atvyko į Australiją, įsikūrė Sydnėje. Čia dirbo visuomeninį darbą įvairiose srityse: Sydney Apylinkės valdyboje, Krašto Valdyboje, Krašto Kontrolės komisijoje, Tautos Fondo valdyboje, buvo Tarybos atstovu, chorų valdybose ir kitose lietuviškų darbų srityse.

Virš 50 metų išdainavo choruose: Šančių šaulių chore, vad. muz. Liuberskiui, Šančių Iguolos bažnyčios chore, vėliau Utenos chore, o po karo Seedorfo chore vėl vad. muz. Liuberskiui. Čia, Sydney Dainos chore nuo jo įsisteigimo ligi mirties su keletos metų pertrauka, kai tuo metu dainavo Sydnėjaus Meno ansamblyje.

Pereitais metais rugpjūčio 18 d. Povilas ir Cecilija Protai atšventė savo vedybinio gyvenimo Auksinį jubiliejų. Tarpe gražaus būrio artimųjų prel. P. Butkus atliko šiai progai apeigas. Jų abiejų pradėti bendri keliai Šančių šaulių chore ir sporto klube, šeimyniniame gyvenime buvo tęsiami ypač didele meile atsidavus dainai. Jie išaugino ir išmoksline sūnų Kęstutį ir dukrą Birutę toliau besirūpindami anūkais.

1985 m. sausio 23 d. a.a. Povilas Protas buvo palaidotas Sydney Rookwood kapinėse lietuvių sekcijoje. Iš vakaro koplyčioje apeigas pravedė prel. P. Butkus. Čia atsisveikinimo žodį tarė Balys Barbus Skautų Rajono Vadijos vardu. Velionis įstojo į skautus būdamas Šiaulių gimnazijoje, o čia buvo

skautų Židinio nariu.

Laidojimo dieną apeigos prasidėjo Lidcombe bažnyčioje, kurias atliko prel. P. Butkus. Mišių metu giedojo Dainos choras, vad. Br. Kiveriui. Į pamaldas ir kapines susirinko virš 300 žmonių. Bažnyčio-

POSEDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Naujasis Federacijos pirm. Vincas Žemaitis sušaukė Valdybos posėdį Parapijos Namuose Kensingtone vasario 4 d. Posėdis pradėtas Federacijos Dvasios Vado kun. Pr. Vaserio malda. Nedalyvavo tik vicepirm. Kazys Mioldažys, kuris ką tik buvo grįžęs iš ligoninės po operacijos, tai jam palinkėta greitai pasveikti.

Šių metų biudžetą - sąmatą pristatė Valdybos išdininkė Elvyra Šemetienė, kuris buvo gerai išdiskutuotas ir priimtas. Pirmininkas parašo visiems Federacijos įgaliotiniams laiškus, dėkodamas už jų einamas pareigas ir toliau jas eiti.

Numatyta kartu su Parapijos Taryba suruošti Jo Ekscelencijai naujam pasaulio lietuvių vyskupui Pauliui Baltakiui priėmimą - iškilmingus pietus, kai čia užbaigs rinkolekijas Verbų sekmadienį kovo 31 d. Vaisės Lietuvių Namuose paruoš Katalikių Moterų Draugija. Visi lietuviai galės dalyvauti ir pakvietimai bus po \$ 10, vaikams iki 13 metų po \$ 5. Į šiuos iškilmingus pietus bus pakviestas ir Melbourne arkivyskupas Sir Francis Little, K.B.E. Pakvietimus nuo kovo 1 d. platins Valdybos parengimų vadovas Juozas Keblys sekmadieniais prieš ir po lietuviškų pamaldų prie bažnyčios. Jų įsigijimo paskutinė data - kovo 24-tą sekmadienį, nes šeiminkams jau savaitę iš anksto reikia žinoti kokiam skaičiui paruošti iškilmingus pietus. Numatyta ir meninė programa, kurią atliks jaunimo atstovai. Bus tik kelios sveikinimo kalbos.

Lietuvių klubo pirmininkas Petras Sungaila praėjusią savaitę bu-

je atsisveikinimo pamokslą pasakė prel. P. Butkus. Kapinėse buvusių Vietinės Rinktinės karių ir Vyžuoniškių vardu velionį atsisveikino ir velionio žmonai ir šeimai užuojautą pareiškė Pranas Nagys, Sydney Apylinkės vardu pirm. Dr. Aleksandras Mauragis ir Dainos choro vardu pirm. Antanas Kramilius. Laidotuvės užbaigtos Lietuvos himnu.

Sūnaus Kęstučio pakviesti laidotuvių dalyviai vyko į Sydney Lietuvių klubą šermenims ir pabendravimui su velionio žmona Cecilija ir šeima.

Taip teko atsiskirti su brangiu lietuviu, pasiaukojusiu savo šeimai ir Lietuvai.

Aš čia klausiu velionio vardu:

Lietuva, aš esu Tavo kūnas,
Lietuva, aš esu Tavo širdis.
Kodėl neleista buvo man gyventi
Tėvynėj?
Kodėl neleista buvo man numirti
savo šaly?

Ilsėkis Ramybėje mūsų mielas a.a. Povilai, visuomenininke ir kary šiame pasaulio kampely, toli nuo savosios Tautos.

Su gilia užuojauta Cecilijai Protienei, šeimai ir giminėms.

Vyžuoniškis

vo sušaukęs organizacijų atstovų posėdį, nes numatyta esamą virtuvę iš pagrindų moderniai įrengti, o tos organizacijos, kurios sekmadieniais ruošia pietus, prašytos priėmimo darbų prisidėti maždaug po \$ 500. Valdyba šį pasiūlymą priėmė vienbalsiai.

Užtikrinti ilgesniam laikui Tėviškės Aidų leidimą, Valdyba kreipiasi į visus skaitytojus, kad tie, kurie čia neturi giminių, kad testamentu savo nuosavybę užrašytų Tėviškės Aidams. Tokie geradariai kasmet bus prisimenami šv. Mišių auka ir pagerbiami per Federacijos suvažiavimus.

Valdyba labai maloniai prašo visų Tėviškės Aidų skaitytojus prenumeratą apmokėti metų pradžioje, neatidėliojant vėlesniam laikui. Laikraštį leidžiant tuojau pat reikia apmokėti spausdinimą, popierių, paštu persiuntimą ir visas kitas išlaidas, o dar labai daug skaitytojų, kurie delsia ir delsia prenumeratos apmokėjimą, tai visų maloniai prašo dabar, tuojau pat apmokėti!

Aptarus dar keletą kitų reikalų, posėdis baigtas malda.

PD

Melbourno jaunimas ruošia "KAVINĘ", Penktadienį, vasario 22 d., Lietuvių klube.

Mielai kviečiame visus dalyvauti šiame parengime. Bus rodomos trumpos filmos anglų kalba. Po to bus užkandžiai ir pasilinksminimas.

Įėjimas \$ 4, Klubo nariams \$ 2.

LIEUVIAI PASAULYJE

— Mus ką tik pasiekė žinia, kad Lietuvoje mirė Vievio altarisas Kaišiadorių vyskupijoje kun. Nikodemus Svogždys, 85 metų amžiaus, literatūroje žinomas Milžino slapyvardžiu, palaidotas Kernavėje sausio 23 d. Kunigu buvo išventintas 1925 m. Buvo klebonu Kernavėje, Gegužinėje, Onuškyje, Kau no Iguolos bažnyčioje, Bijutiškyje, Kruonyje. Velionis buvo didelis Lietuvos praeities garbintojas. Kartu su mokytoju Šiaučiūnu įkūrė Kernavės muziejų. Nepriklausomybės laiku daug rašė spaudoje, rankraščiuose paliko virš 20 darbų, jų tarpe Kaišiadorių vyskupijos istoriją. Prieš pora metų kartu su kitais Kaišiadorių vyskupijos kunigais buvo nusiųstas Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos Prezidiumui dokumentą dėl religijos persekiojimų.

— Vak. Vokietijoje Koenigstein in Taumus mieste veikia Baltų Institutas ir šiomis dienomis išleido jau 23-įjį savo Metraščių "Acta Baltica". Tai stora 280 puslapių knyga įvairių studijinių straipsnių vokiečių kalba baltistikos temomis. Pirmoje studijoje Oklahamos universiteto profesorius S. Vardys nagrinėja žmogaus teisių klausimą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Antroje studijoje nagrinėjami 1980 metų Lenkijos įvykių atgarsiai Pabaltijo kraštuose, ypač Lietuvoje. Kitus Metraščių straipsnius parengė estų ir latvių mokslininkai. Andrius Namsons rašo apie baltų tautų kilmę. Artur Sons pateikia išsamią dokumentaciją apie sovietų apsiginklavimą Pabaltijo okupuotose valstybėse. Janis Dagis rašo apie latvių gimnaziją Vakarų Vokietijoje. "Acta Baltica" 24-tas Metraščių jau ruošiamas ir spaudoje pasirodys šių metų gale.

— New Haven mieste Amerikoje sausio 6 d. mirė širdies smūgio ištiktas žymusis estas poetas ir meno kritikas Aleksis Rannit, 70 m. Jis buvo nuoširdžiai pamilęs Lietuvą, jos meną ir kitomis kalbomis yra parašęs daug studijų ir straipsnių įvairiais meno ir kultūros klausimais. Buvo tobulai išmokęs lietuvių kalbą. Aleksis Rannit ypatingu būdu pasitaravo Lietuvai tarptautinėje plotmėje garsindamas didįjį lietuvių dailininką Čiurlionį. Velionis buvo visuotinai pripažintas kaip vienas giliausių Čiurlionio kūrybos žinovų. Visai neseniai Amerikoje iš spaudos išėjo jo paskutinė knyga - išsami Čiurlionio monografija anglų kalba.

— Latvių kultūros žurnale "Treji Varti", kuris leidžiamas kas du mėnesiai, 1984 m. Nr. 102 yra atspausdintas iliustruotas mūsų bendradarbio Algirdo Gustaičio straipsnis apie lietuvių Olegą Truchaną, istorinį asmenį Tasmanijoje, kuris savo tyrinėjimo metu foto aparatu atskleidė užburta gamtos grožybę, kurią nedaugelis matė Tasmanijoje. "Treji Varti" žurnalo kaina \$ 5, adresas: PO Box 1594, East Lansing MI 48823, USA.

— Lietuvių Informacijos Centras Brooklyne sužinojo, kad chemikas Liudas Dambrauskas yra įkalintas Mordovijos lageryje. Dambrauskas buvo 1984. X. 3 Vilniuje okupantų nuteistas pusketvirtų metų griežto režimo lageriu ir 2 metams tremties už antisovietinę veiklą. Liudo Dambrausko dabartinis adresas 431200 Mordovskaya ASSR, Tengushevsky rayon, pos. Barashevo, uchr. ZhKh-385/3-5, USSR. Parašykime jam atviruką oro paštu!

— Vokiečių dienraštis "Die Welt" praneša, kad sovietų valdžia pareikalavo, kad Vilniaus vysk. J. Steponavičius būtų atšauktas iš pareigų, nors ištremtas į Zagarę, nelinkęs su sovietais bendradarbiauti.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Vasario 16-tą minėsime ateinantį sekmadienį vasario 17-tą. Organizacijos pamaldose dalyvauja su vėliavomis. Bus bendra išpažintis, kad visi galėtų priimti šv. Komuniją už Lietuvos laisvę. Po pamaldų minėjimas Lietuvių Namuose 2.30 val. Prie įėjimo bus renkamos aukos Krašto ir Apylinkės bei PLB naudai.

Jo Ekscelencijos vyskupo P. Baltakio atvykimo laikas pakeistas ir pas mus Melbourne Rekolekcijas ves kovo 29, 30 ir 31, baigiant Verbu sekmadienį.

Parapijos Sekmadienio mokykla mokslo metus pradeda sekmadienį, vasario 17 d. Mokiniai renkasi į klases 11 val., kur bus jiems išduodamos knygos. 11.30 mokykla žygiuoja į bažnyčią pamaldoms.

Gavėnia prasideda Pelenų dieną vasario 20, trečiadienį. Pasninkas Pelenų dieną ir Didįjį Penktadienį. Australijoje tomis dviejomis dienomis valgoma vienas pilnas maisto patiekalas ir du lengvi patiekalai. Pasninkauti įpareigojami visi sulaukę 18 metų amžiaus iki pilnų 59 metų amžiaus. Gavėnios penktadieniais susilaikyti nuo mėsos visiems sulaukusiems 14 metų amžiaus. — Taip praneša Melbourne Arkivyskupijos Generalinio Vikaro įstaiga.

Geelonge lietuviškos pamaldos Lietuvos Nepriklausomybės minėjimu šv. Jono bažnyčioje 9 val. ryto, vasario 24 d., sekmadienį.

A.A. Julijos Lynikienės laidojimo proga šv. Mišioms dar aukojo F. M. Sodaiciai.

Parapijai aukojo:

\$ 110 - P. Bimba, po \$ 80 - J. Rubas, J. R. Čiurinskai, \$ 75 - N. E. Volkai, po \$ 50 - G. Zemkalnis, P. Jakus, \$ 40 - B. Smaliorius, po \$ 30 - V. N. Šalkūnas, E. Karblane, E. Sidlauskas, P. Markonis, \$ 25 — J. Kraulaidys, po \$ 20 - D. A. Zilinskas, D. Levickis, L. Katinas, S. Budrevičius, po \$ 15 - A. Karasauskas, J. Šėkas, \$ 10 - K. Bartaska.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Kun. Pr. Vaseris

SYDNEJUS

Vasario 17 d., sekmadienį, iškilmingos pamaldos Sydnejaus lietuviams St. Joachim's bažn. Lidcombe 11.30 val. Pamaldų giesmės atliks "Dainos" choras, diriguojamas Br. Kiverio ir Birutės Aleknaitės. Organizacijų procesija su savo vėliavomis ir gausia palyda - ypač jaunimo!

Gal nei priminti nereikia, kad visi savo malda ir šv. Komunija jungsimės su kovojančiais broliais Tėvynėje.

II-ji rinkliava - paremti mūsų klierikus Lietuvoje, kurie priespaudoj turi kęsti ir išsilikimo nedateklus. Aukos bus perduotos reikalingiems. Atsiminkim vyskupo Vaičio padėką pernai gautą iš Lietuvos.

Prieš pamaldas Lidcombe vėl suteikiama proga paremti laisvės kovą per Tautos Fondo Atstovybę.

Prel. P. Butkus

Nuoširdžiai užjaučiame Tautos Fondo Atstovybės Melbourne pirmininką KĘSTUTĮ LYNIKĄ ir jo šeimą, mirus jo mylimai ir brangiai žmonai A.A. JULIJAI LYNIKIENEI.

Juozas Giedraitis
Tautos Fondo Centro Valdybos Pirmininkas
Woodhaven NY 11421, USA.

Mūsų mielam, artimam bičiuliui

A. A. POVILUI PROTUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo velionio žmonai Cecilijai, dukrai Birutei, sūnui Kęstučiui, anūkams ir visai giminei.

Mykolas Petronis ir duktė Zenona,
Pranas ir Elena Nagiai.

A.A. Dr. IGNI SAULYNUI

Amerikoje mirus, jo seseriai Stefai Špokevičienei liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą.

E. V. Stankevičiai

P A D Ė K A

Mirus mano mylimai žmonai ONAI ANTANAVIČIENEI, nuoširdžiai dėkoju kun. Pranui Vaseriui už Rožančių koplyčioje, laidotuvių šv. Mišias, palydėjimą į kapines ir visiems gaušiams dalyviams.

Vaclovas Antanavičius

Adelaidės kronika

Vienas iš metų pirmųjų parengimų yra Parapijos tarybos sausio mėnesį ruošiamas Baltijos diena savo turimoje vasarvietėje "Baltija" Christies Beach pajūryje. Šiais metais diena pasitaikė nuostabiai graži ir gražus būrys parapijiečių, iešminės kepiniais, dešrelėmis ir kitokiomis gėrybėmis aptarnaujami Parapijos tarybos ir ALK Moterų valdybos narių, gaivindamiesi šaltu alumi ir išmėgindami savo laimę loterijoje, maloniai praleido sekmadienio popietę. Gaila, kad buvo "sukliudyti" daugelis tų, kurie šiandien yra žiburiai ant lietuviškos veiklos piliakalnio.

Susirinkusieji ir poilsavimo nuotakose nepamiršo didžiojo "Baltijos" mėgėjo kun. A. Spurgio ir vieno iš vasarvietės kūmo Č. Zamoiskio, esančių tuo metu ligoninėse, pasirašydami ant kortelių su nuoširdžiais sveikatos linkėjimais.

Saulius Kubilius, mėnesį laiko atostogavęs Adelaidėje, sausio 28 d. vėl išskrido į Romą, kur jis, dirbdamas Vatikano radijo lietuvių skyriuje, studijuoja filosofiją.

Dalyvavęs Lietuvių Dienose Canberroje ir ten aplankęs sesę Rasą Mauragių šeimoje ir skaitęs savo poezijos Jaunimo vakare, su savo kūryba plačiau supažindino paskaitydamas visą eilę savo eilėraščių susirinkusiam giminės jaunimui Adelaidėje. Po to įvykusiose diskusijose buvo prieita vieningos nuomonės, kad Saulius tikrai yra poetas, permatęs savo egoizmo veidrodį, kuris šiais laikais daugeliui poetų užstoja pasaulį ir jo problemas, ir žvelgias į universą ir sielos gelmes atrakinąs savo lietuvišku žodžiu.

Monsinjas dr. P. Jatulis, dalyvavęs Lietuvių Dienose Canberroje ir po jų aplankęs savo bičiulius Melbourne, atstogauja Adelaidėje pilnai pasinaudodamas jūra, saule ir kitomis vasaros gėrybėmis. Vasario pabaigoje žada grįžti Romon, kur jo laukia pradėti ir įpusėti darbai ruošiant istorinių šaltinių veikalus, skelbiant įvairiuose Europos archyvuose savo paties surastą medžiagą. Jo paskutiniojo veikalas "Codex Medicensis seu Samogitiae dioecesis" (Medininkų arba Zemaičių vyskupijos kodeksas) 1984 m. pabaigoje išleistas I tomas savyje talpina daug istorinės vertės dokumentų iš XIV — XVI šimtmečių, o be to ir ne is-

torikui įdomių dalykų. Pvz. Vytauto Didžiojo laiškas Popiežiui, kuriame prašo save ir žmoną Oną dispensuoti nuo pasninko, nes žmona esanti silpnos sveikatos. Arba karalių apdovanojimų įvairias parapijas Lietuvoje raštai pridėdant sąlygą, kad klebonas turi mokėti žemaičių ir lietuvių kalbas.

Linkime Monsinjurui gero poilsio ir našaus darbo grįžus į Romą, iš archyvų dulkių iškeliant Lietuvos praeitį, iš kurios, kaip Tautos himne sakoma, semiamės stiprybės, kuri ypač reikalinga ir mums išėivijoje vis giliau grimsiant svetimų kraštų ir kultūrų įtakon.

Daugelį metų buvęs Apylinkės valdybos pirm. Česlovas Zamoiskis, išsiliejęs kraujui smegenyse dalinai paraližuotas, labai iš lėto taisosi. Prie sveikimo labai daug prisideda jo žmona, kuri ištisai dienas praleidžia ligoninėje prie jo, o savaitgaliais parsiveždama namo. Česlovas yra pilnoje sąmonėje, sekančias įvykius pasaulyje, skaitęs laikraščius ir pažeista kalba dalyvaujantis jį aplankančių pokalbiuose. Linkime greito grįžimo į dirvonuojančius veiklos dirvonus.

Mokytojas Kazimieras Pažėra, buvęs Sv. Kazimiero lietuvių mokyklos vedėjas, kanklininkų mokytojas ir vėliau bibliotekos vedėjas Lietuvių katalikų centre, sunkioje fizinėje ir dvasinėje būsenoje dabar patalpintas prieglaudon. Linkime grįžimo į gyvenimą, nes tik mirusieji negali jį sugrįžti.

Klebonas kun. J. Petraitis, MIC, norėdamas betarpiškai užmegzti ryšį su visais savo parapijiečiais, pradėjo parapijiečių lankymą. Jie lankomi pirmadienį ir antradienį popietėmis. Žadamų aplankyti pavardės skelbiamos parapijos biuletenyje "Šventadienio Balse".

Kun. A. Spurgiui Calvary ligoninėje padaryta nekomplikuota operacija. Po 5 dienų grįžęs namo jaučiasi pilnai pasveikęs.

Jau pradėta ruošti vysk. P. Baltakio sutikimui Adelaidėje. Parapijos taryba posėdyje aptarė vizito planą. "Nemuno dukros" mokosi dainas, kurias žada padainuoti garbingajam svečiui.

Melbourn Dainos Sambūris nuoširdžiai kviečia visus į

SEIMYNIŲ UZGAVĖNIŲ VAKARĄ

vasario 19 d. 7 val. vak., antradienį,

LIETUVIŲ NAMUOSE, JUBILIEJINĖJE SALEJE

Lauksime jaunimo nuo 1 iki 99 metų amžiaus su skaniais blynais, muzika ir dainomis.

Melbourn Dainos Sambūris

P A D Ė K A

Sirdingai dėkoju visiems mano draugams ir pažįstamiems už gėles ir linkėjimus man greitai pasveikti. Ypatingai dėkoju Dr. kun. P. Daukniui mane aplankusiam ligoninėje. Šauliškas ačiū br. J. Kvietelaičiui ir ses. O. Szentimrey už gėles ir aplankymą.

Laima Lipkevičienė

SYDNEJUS

NUOTAIKINGAS RAMOVĖNŲ VAKARAS

Sausio 26 d., šeštadienį, Lietuvių klubo salėje, Bankstowne mūsų Ramovės skyriaus valdyba suruošė dainų vakarą - koncertą. Visas vakaro pelnas buvo skiriamas mūsų dar reikalingam finansinės paramos - klubo reikalams.

Publikos prisirinko veik pilna erdvi klubo didžioji salė, grojo mišrus šokių orkestras ir nuotaika visų dalyvių buvo tikrai gera.

Vakaro programą atliko Newcastle "Dainos Mylėtojų" mišrus oktetas, vadovaujamas Stasio Zuko. Buvo labai noutaikingai padainuota apie 18 estradinių dainų, šiuo laiku Lietuvoje dainuojamų, kurioms žodžius ir muziką sukūrė jau šių laikų Lietuvos poetai ir muzikai. Grupę sudarė šie choristai: Moterų kvartetas - Zina Zakaraskienė, Benigna Zakaraskaitė, Birutė Gasparonienė ir Marta Zakaraskienė. Vyrų kvartetas: Stasys Žukas, Juozas Česnaitis, Sigitas Daugėla ir Jonas Balčiūnas. Vienetui akompanavo pianistė Margarita Ulanienė, pranešinėjo pats vadovas - Stasys Žukas.

Dainas daugumoje atliko moterų kvartetas, kitas - vieni vyrai, o kaip kurias moterys ir vyrai bendrai.

Išpildomos dainos ir bendrai visas oktetas kolektyvas Sydneyje publikos buvo sutiktas labai šiltai, su dideliu entuziazmu ir buvo nepagailėta ovacijų. Programa užtruko virš valandos. Koncertą reikia skaityti gerai pavykusiu.

Koncerto pradžioje svečius choristus publikai pristatė ir vėliau užbaigus programą jiems padėkojo Ramovės skyriaus pirm. Ant. Skirka. Atsidėkojant grupės dalyviams E. Nagienė ir Storpirstienė choristėms įteikė po gėlę ir choristams prisegė po gėlę, o vieneto vadovui dovanėlę - kai ką geresnio.

Vakaro laiku vyko fantais turtinga loterija. Fantus aukojo. V. Jasiūnienė, E. Rašymas, J. Mikutavičius, A. ir O. Léveriai, J. Gatavičius, J. Šopys, A. Brunkas, J. Bartkevičius, P. Grosas, Zemaičiai, E. ir P. Nagiai, M. Petronis, V. Kar-delis, A. Kramiliai ir A. Kutka. Loteriją sėkmingai ir greitai pravedė E. Lašaitis. Laimingus bilietus ištraukė C. Žukienė ir svečias iš Kanados J. Klimas.

Visų vakaro dalyvių ūpas buvo tikrai geras ir visų pakili nuotaika, o šokiai tęsėsi iki 12 val. nakties.

Bušomedis

Laiškas Redakcijai

Gerb. Redaktoriumi, "Gimtajame Krašte" Nr. 3 1985 m. sausio 17 d. yra paskelbtas sekantis L. Chmieliausko vardu sveikinimas:

"Sveikinu Svenčių progą, laimingų 1985 m."

Parašas: L. Chmieliauskas, Melbourne - Australia.

Faktas, kad aš tokio sveikinimo "su šventėmis" ir laimingais 1985 metais nesu parašęs. Tai yra 100% falsifikacija.

Su pagarba,

L. E. Chmieliauskas

MELBOURNAS

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTE

Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo šventę minime vasario 17 dieną, sekmadienį. Pritaikytą radijo programa bus tą rytą 11 val. Iškilmingos pamaldos 12 val. šv. Jono bažnyčioje. Visos organizacijos prašomos dalyvauti organizuotai su savo vėliavomis bei uniformomis. Minėjimo Aktas Lietuvių Namuose 2.30 val. Minėjimą ruošia, Bendruomenės Valdybos prašoma, Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdyba. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

ALJS Valdyba

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTUVIŲ PRIĖMIMAS

Priėmimas įvyks vasario 15 d., penktadienį, 6 val. p.p. Lietuvių Namuose. Lietuviai dalyviai privalo raštu arba per tel. 857 5854 patvirtinti savo dalyvavimą prieš vasario 10 d. Įėjimas \$ 5.

MLA Valdyba

ŠAULIAI !

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo šventėje vasario 17 d. iškilmingose pamaldose ir minėjimo Akte visų šaulių dalyvavimas būtinas. Prie bažnyčios uniformuoti šauliai ir šaulės su vėliava renkasi 11 val. Šaulių Kuopos Vadybos vardu —

K. Prašmutas

NAUJI LEIDINIAI

..Pasaulio Lietuvis, 1985 m. Nr. 1 (183) sausis, mėnesinis žurnalas Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Redaktorius Br. Nainys. Leidžia PLB Valdyba Čikagoje, metams \$ 10 JAV. Plati pasaulio lietuvių veiklos apžvalga straipsniais ir nuotraukomis, iškeliamos įvairios problemos. Iš Australijos savo kelionės išpūdžius baigia Izolda Požėlaitė Davis, apie Geelongo lietuvių jaunimo radijo laidų veikla.

Šaltinis, tikiybinės ir tautinės minties žurnalas, 1984 m. Nr. 5, leidžia Marijonai ir Sv. Kazimiero sąjunga. Redaktorius kun. Dr. St. Matulis MIC. Žurnalas savo turiniu labai įvairius trumpais kondensuotais aprašymais, gausu nuotraukų. Metams \$ 6, su kalendorium \$ 9. Adresas: Šaltinis, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham, England.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.
CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.
SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 12%

nuo 20.000 ir daugiau — 13%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekiln. turta. asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry Ct. Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059.

SPORTO ŠVENTĖ

(Tęsinys)

Sekanti Sporto Šventė įvyks Sydney 1985 metais. Išnešus vėliavas visi sportininkai ir žiūrovai persikėlė į didžiąją sporto aikštę, kur vyko rungtynės tarp Aust. lietuvių rinktinės ir Canberra Cannons. Cannons yra Australijos 1984 metų krepšinio nugalėtojai. Rezultatas: (54-30) 106-84.

Cannons buvo per stipri komanda ir daug per aukšti. Vienas jų 7'2", o kiti irgi nedaug žemesni.

Geriausiai pasirodė už Aust. lietuvių rinktinę Stanwix broliai, visi trys labai stipriai kovojo, Audrius Svaldenis labai geras centras ir stipriai nuiminėjo sviedinį. Visi kiti sužaidė labai gerai - kur trūko ūgio, tai pasirodė greitumu. Nors buvo pavargę po daugelio rungtynių, bet treneriui P. Andrejūnui gerai kontroliuojant, rungtynėmis mūsų krepšininkai parodė, kad yra ir jėga ir geras metimas. MB.

CANBERROJ SPORTO ŠVENTĖ ATIDARANT INVOKACIJĄ PATEIKĖ PREL. P. BUTKUS MBE:

— Tau, jaunyste, per kalnus aukščiausius perkopti, tau iš skurdo ir vargo išbristi. Mes nupinsim gražiausią vainiką tau iš vėtrų ir vėjų, jaunyste. Jaunystė, džiaugmas ir daina yra neatskiriami. Jaunystė, žaidimas ir sportas yra neatskiriami. Bet jaunystė ir ryžtingi drąsūs žygiai yra taip pat neatskiriami. Ačiū Tau, Viešpatie, kad davei mums jaunystę, jos grožį, jos džiaugsmą. Ačiū Tau, Viešpatie, kad šiam mūsų jaunimui suteikėi ir dar vieną begalinį džiaugsmą, tai laisvę, laisvę minties, tikėjimo ir sąžinės.

— Tegū jūsų džiaugsmas būna pilnas ir netikėkite, kurie sako, kad su metais viskas preina. Netikėkite, kurie jus baugina, kad jūsų ateitis miglota ar užtemdyta taršos dūmais ar atomo grėsme. Tik vieno aš norėčiau jūsų ir šiandieną prašyti, norėčiau ir jūsų jaunose širdyse įrašyti, kad ten tolimoje šiaurėje, ten kur Lietuva - pasaulio vandenyne mažytė kaip krislelis. Liepsnoja ten negęstantis Kalantos švyturys. Kovotojai dėl laisvės ir dėl Dievo: Nijolė, Petkus, Skuodis, pradžios mokyklų mokiniai, narsių mergelių drąsūs žodžiai, gausus vardų būrys. — Jų eisena ilga - ir kunigai - Svarinskas, Tamkevičius — kilnių idėjų kankiniai, žiaurių teisėjų nuteisti už sąžinės teisingą balsą.

— Jų niekad nepamirškime, nė laisvė, nė džiaugsmas, nė sporto aikštėje, nes jų lūpose ir širdyse malda:

— Pašauk, o Viešpatie, jaunystę, drąsiausius Broliaus ir Sesės, kad laisvės pergalė pražystų, į kurią jūsų darbai ir mokslas ves.

— Jūsų ši jaunystės džiaugsmo Šventė tebūnie lyg tęsinys Kalėdų aido švento. Juk Kristus yra draugas jaunystės. Tad būkite viasid su Juo kartu, kad Jūsų džiaugsmas būtų pilnas.

— Palaimink, Viešpatie, ir Jūsų vadovus, tėvelius, vyresnius brolius ir seses, šias jaunimo gretas iškilias.